

Na opgraven nu beschermen: monument *Laurium*

Na twee jaren van grootscheepse en spectaculaire opgravingen lijkt het archeologische onderzoek in rustiger vaarwater beland. Niets is minder waar. De aandacht is verplaatst van het Romeinse schip, de "Woerden 7", naar het castellum.

Met een boormachine onderzoeken archeologen de kwaliteit van de ondergrondse resten van het Romeinse legerkamp langs de Hoge Woerd. Op de achtergrond de Petruskerk.

De opgravingsputten zijn dicht, de keten zijn opgeruimd en enkele delen van de "Woerden 7" zijn afgevoerd naar Mainz. Maar het werk van de archeologen zit er nog lang niet op. Later in het jaar zullen de archeologen beginnen met het bestuderen van alle gegevens en vondsten die zijn verzameld. Dit onderzoek zal ruim een jaar in beslag nemen. Tot die tijd wordt gewerkt aan de archeologische begeleiding van de graaf- en bouwactiviteiten en aan de voorbereiding van de bescherming van het castellum.

Bij al het graafwerk rond het Kerkplein kijken archeologen mee: bij het verwijderen van rioleringen, bij het verwijderen van funderingen en bij het uitgraven van de parkeer- kelder. Zo werken de bouwers samen met de archeologen om ervoor te zorgen dat de belangrijkste vondsten niet verdwijnen en om enkele laatste vragen op te lossen. Daarnaast wordt de toestand van de resten van het Romeinse legerkamp zelf onderzocht. Dit gebeurt door kleine opgravingsputten en grondboringen. De nieuwbouw zal de archeologische resten in de bodem zo min mogelijk verstoren.

Opgravingen geven Woerden de kennis over het Romeinse verleden en de zorg voor het ondergrondse monument, het castellum, houdt die herinnering levend.

"Woerden 7" te water

De resten van het achterschip van de "Woerden 7" worden geconserveerd in het *Museum für Antike Schifffahrt* in Mainz. Dat werk staat onder leiding van Markus Wittköpper. Hier volgt de planning van dit conserveringsproces.

De achtersteven is schoongemaakt en wacht op het bad met reinigend water.

26 februari 2004 De kisten met de houtresten arriveren in Mainz. Het hout wordt meteen schoongemaakt.

maart 2004 Het hout ligt in gedeïoniseerd water om zouten en zuren uit het eikenhout te verwijderen. De baden moeten regelmatig worden verversd. Dit zal nog het hele jaar duren.

2005 De celwanden van het hout worden vervangen door kunsthars.

2006 Langzaam moet het hout drogen in een grote oven/magnetron.

2007 Verwachte terugkeer van de "Woerden 7".

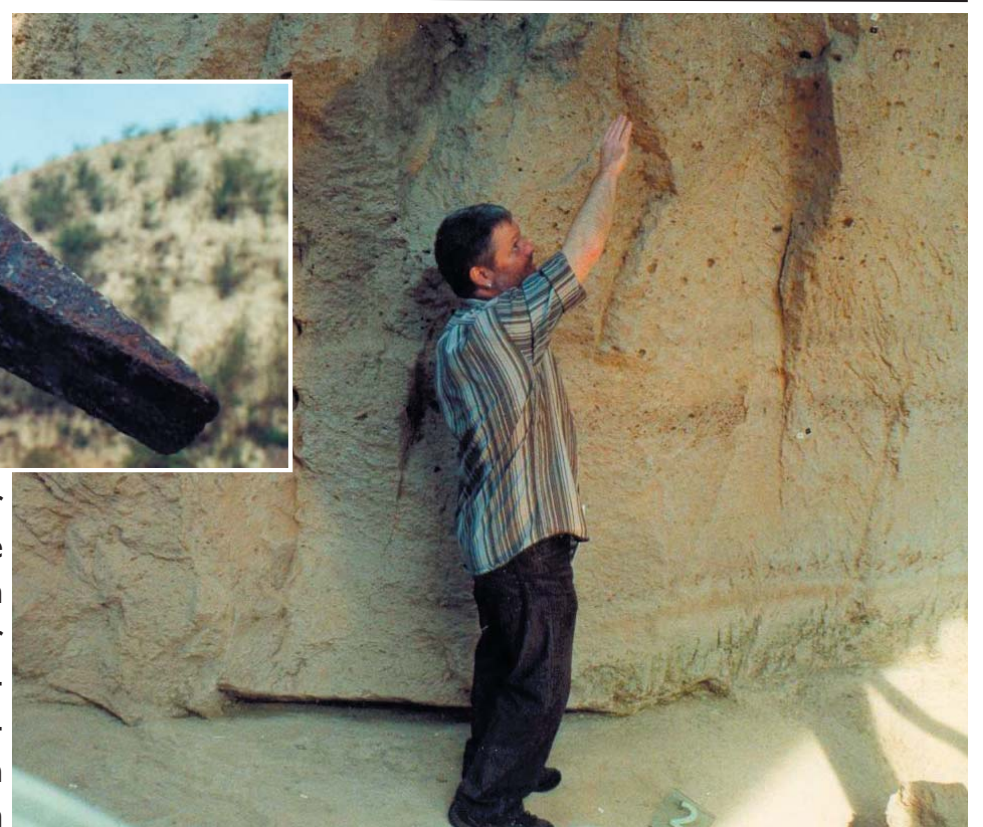
Duitse vulkaan levert tufsteen aan leger

De archeologen hebben ontdekt waar het steen voor het castellum van Woerden is gedolven. Het tufsteen komt van een vulkaan bij de plaats Mayen in midden-Duitsland. 13.000 jaar geleden barstte daar een vulkaan uit. Uit de aarde stroomde een enorme hoeveelheid lava. Dit lava koelde af, stolde en werd tufsteen. Deze steenmassa nabij de Rijn bleek een belangrijke bron van bouw materiaal voor het Romeinse leger. In grote steengroeves werd het tufsteen gewonnen. Karren brachten alle steen naar de Rijn. Daar werd het overgeladen op vrachtschepen zoals de "Woerden 7". Die vervoerden dit tufsteen naar alle Nederlandse grensforten, waaronder Woerden/*Laurium*.

De oude vulkaan bestaat nog steeds en is te herkennen als de *Laacher See*. Rond dit vulkaanmeer is een park ingericht

met informatie over de gesteenten en de groeven. De archeologen uit Woerden zijn door Holger Schaaff en Angelika Hunold van het Vulkanpark uitgenodigd om de plaats te bestuderen waar het steen voor Woerden is gewonnen. Na afloop werd het vulkaanmeer bezocht. Het water in de mond van de vulkaan borrelde. De vulkaan laat weten dat hij nog leeft!

Holger Schaaff toont waar de platen tufsteen zijn uitgehakt. Dit gebeurde door het inslaan van ijzeren wiggen (inzet). Met hijskranen werden de stenen bovengronds gehesen.